

Parantaako aika?

**Nuoren tarina:
Sijaisperhe eheytti minut**

Aika parantaa, vai parantaako?

Moni on varmaan kuullut sanonnan "aika parantaa haavat", ja niin klišeistä kuin se onkin, niin näin se usein vaan menee, onneksi! On kyse sitten petetyksi tai hylätyksi tulemisesta, läheisen kuolemasta, sairastumisesta taikka kiusaamisesta. Se aiheuttaa henkisen haavan, se kirvelee, koskee ja on arka. Ajan myötä sillä on kuitenkin mahdollisuus parantua, arpeutua. Se ei häviä, mutta sen kipu helpottaa.

Sijaislapsi tai -nuori voi kokea, että hänet on hylätty, petetty tai hänestä ei välitetä. Päässä pyörii ajatus, "minä olen yksin, täysin yksin". Nämä tunteet ja ajatukset tuntuvat ylitsepääsemättömiltä, ne aiheuttavat suurta surua, ahdistusta ja kipua, eikä tuska tunnu koskaan loppuvan. Siinä saattaa moni viaton ja pieni ihminen luulla ettei tästä selviä.

Tällä herkällä pienellä ihmisellä on kuitenkin sisällään jokin tahto, voima, halu tai toive, joka antaa elämälle suuntaa ja vahvuutta taistella eteenpäin. Hänellä voi olla kova kaipuu takaisin niiden tärkeimpien ihmisten luokse, jotka on häneltä viety, tai hänellä ei ole ketään, mutta hän haluaa pärjätä yksin, ilman kenenkään apua. Oma unelmani oli olla jollekin se kaikkein tärkein. Mutta on se halu mikä tahansa, se vie eteenpäin vaikeidenkin aikojen läpi, se on pieni valo jossain. Välillä se loistaa kirkkaammin ja antaa toivoa valoisammasta elämästä.

Samalla päivät kuluvat, ajatukset muuttuvat, tuska häviää ja hän vahvistuu. Ennen itsensä niin epävarmaksi, pieneksi ja turhaksi tuntenut ihminen kokeekin itsensä ylpeäksi, vahvaksi ja arvokkaaksi. Sitähän hän on. Loppujen lopuksi tämä alunperin verinen ja kivulias haava parantuu ja arpeutuu, aika parantaa sen. Vai parantaako? Haavan paraneminen vaatii aikaa, mutta se vaatii myös vahvuutta ja uskoa paremmasta. Ja näitä löytyy varmasti Meistä jokaisesta, uskokaa vaan siihen!

- Susanna Koivu

Apua vaikeisiin tilanteisiin

- Hyväksy tilanne
- Ota aikaa asioille
- Hakeudu ihmisten ja asioiden pariin, jotka tuottavat mielihyvää
- Vältä ahdistavia ihmisiä ja tilanteita
- Rentoudu, lepää ja nuku hyvin
- Pyri helpottamaan raskaalta tuntuva arkea
- Pyydä ja ota vastaan apua
- Toimi omien voimavarojen mukaan
- Muista, ettet ole yksin
- Tee asioita, joista pidät:
  - o Liikkuminen
  - o Valokuvaaminen
  - o Elokuvat
  - o Musiikki
  - o Ulkopelit
  - o Luonto
- Keskustele luotettavan ihmisen kanssa

Oletko yli 12-vuotias sijaisperheen nuori (sijoitettu tai biologinen)?
Haluatko jutella muiden samassa tilanteessa olevien kanssa?
Tule mukaan PePPi-hankkeen järjestämään chattiin! Chat aina kuukauden ensimmäisenä tiistaina klo 18–20. Syksyllä 1.9., 6.10., 3.11. ja 1.12.

Lue lisää ja tule mukaan!

www.pelastakalapset.fi/nuorisotoiminta/tule-mukaan-toimintaan/sijaisperhenuoret/

Sijaisperhe eheytti minut

Siitä on nyt 10 vuotta aikaa. Tuosta ajasta, jolloin lähdin sijaisperheeseen. Olin silloin 12-vuotias, kesällä täytin 13. Olin murrosikäinen hiljainen hissukka. Alkuajan tunteista ei ole selvää eikä varmaan koskaan tule olemaan. Niistä tunteista, minkä takia oleilin huoneesani itkien enkä aina edes tiennyt miksi. Kai se oli sitä koti-ikävää ja kaikesta tutusta luopumista. Olihan se muutto rankka itselle, kun olin kuitenkin niin kauan saanut elää syntymävanhempieni kanssa. Olin tottunut siihen elämään ja näkemään sukulaisia.

Kavereita ei oikeastaan ollut, sillä olin koulukiusattu. Sitten yhtenä päivänä kaikki tuttu piti jättää taakse, muuttaa toiselle puolelle Suomea ja vielä paikkaan, missä en ollut koskaan käynyt. Se oli pikainen lähtö. Minun piti hiihtolomalla vain käydä katsomassa perhettä ja muuttaa vasta kesällä, mutta toisin kävi.

Alkuvuodet olivat omalla tavallaan vaikeita. Uuden perheen kanssa elämiseen tottuminen vei aikansa, sijaisäiti ei ollut suomalainen, nuorimman tytön kanssa en puhunut ensimmäiseen viiteen vuoteen ja luottamuksen kasvattaminen vei aikansa. Ja sitten oli vielä kokonaan uusi kulttuuri englannin kielineen.

Koulussa oli outoa, koska olin aina ollut koulukiusattu niin en osannut suhtautua. Mitä jos en saakaan kavereita, että jos taas aletaan kiusaamaan, jos minut taas jätetään ulkopuolelle?

Kaikenlaiset ajatuksethan siinä nuorena pyörivät mielessä: mitä minä tein, että jouduin pois kotoa, miksi en näe vanhempiani useammin, vaikka niin luvattiin, miksi kukaan sukulainen ei enää pidä yhteyttä? Tuli hylätyksi tulemisen tunne, en jaksanut uskoa parempaan eikä perheeseen sopeutuminen tuntunut luistavan.

Vanhempien näkeminen vuosien varrella väheni ja loppujen lopuksi hiipui. Ihmettelin, miksi minut laitettiin niin kauas, kun olen myöhemminä vuosina oppinut, että aina pyritään säilyttämään yhteydenpito biologisen perheen välillä.

No, sitä en tule koskaan ymmärtämään, mutta nyt ymmärrän sen, että parempaa perhettä en olisi voinut saada. Minua kuunneltiin ja autettiin kotiläksyissä. Mietimme vanhempien kanssa yhdessä tulevaisuuden suunnitelmia, teimme ruokaa äidin kanssa ja minusta tuli hyvä koulussa. Opin haaveilemaan tulevasta, ja vaikka en koulusta saanut kavereita, tiesin jo silloin 15-vuotiaana, etten kavereita tarvinnut. Sillä minulla oli nyt perhe, joka aidosti välitti ja halusi tietää, mitä minulle kuuluu. Uuden perheen kautta sain uusia "sukulaisia" ja he ovat vieläkin tärkeitä.

Kasvattiperhe eheytti minut niin tunnepuolella kuin elämäntarkoituksellaan. Opin uneksimaan koulutuksesta ja siitä, mitä elämältä haluan. Sijaisvanhempieni kanssa puhumme tämänpäiväisistä asioista ja mitä omassa elämässä tapahtuu ja yleensä kaikesta.

Sijaisperheeseen muuttaessani olin haavoittuvainen, en uskonut itseeni, olin sisäänpäinsuuntautunut ja omassa oloissani. En uskonut, että joku voisi minua rakastaa vaikka perheeni sanoi usein niin, tai olisin tiennyt, mitä rakkaus on.

Enhän ollut aikaisemmin saanut niitä sanoja tai tekoja, jotka sen osoittavat. Nyt voin sanoa, että olen vahva ja itsenäinen. Uskon itseeni ja tiedän, että minulla on perhe, joka aidosti välittää. Minusta tuli sosiaalinen, pirteä ja ulospäinsuuntautunut. Olen oppinut rakastamaan ja tulla rakastetuksi, koska en pelkää enää hylätyksi tulemistä. Mikään noista ei olisi mahdollista ilman sijaisperhettäni ja heidän tukeaan.

- Soile Immonen

Vaikeudet voimaksi

Aika parantaa haavat, mutta se ei yksin riitä. Ajan lisäksi vaikeat asiat tarvitsevat prosessointia ja monenlaista käsittelyä. Monesti ennakkoluulot leimaavat meidät sijoitetut nuoret heikoiksi ja muuten valtaväestöstä poikkeaviksi. Tuohan ei ole missään tapauksessa totta, sillä me olemme osaltamme rikastuttamassa näkökulmien kirjoa omalla erilaisella elämällämme. Sijoituksessa joutuu kohtaamaan monia hankalia tilanteita, joissa nuori joutuu venymään muitten osapuolien venytyksessä äärimmilleen. Tuo venytys hetkellisesti haavoittaa, mutta pitkässä juoksussa se muuttaa ihmisen sitkeämmäksi ja tekee meistä erityisiä omissa asioissamme.

Omassa kodissani, perhekodissa, jossa asuin, asui myös hetken pieni 5-vuotias poika, jolla sattui olemaan varsin huono tasapaino, mutta virtaa liikkua ja touhuta. Poika kaatuili, kompasteli ja löi päätänsä sinne ja tänne. Touhuttiin paljon tuon pojan kanssa, ja touhuissahan sattui aina jotain. Ja taas kerran tuli kaatumisesta itku ja poru. Tuolloin opetin pojalle, että täytyy vain nousta ja jatkaa menoa – kipeä kohta muuttuu kyllä kovemmaksi, vaikka siihen sattuisikin nyt.

Poika oppi tuon läksyn, ja seuraavan kerran kaatuessaan hän jo tulikin toteamaan minulle, miten sattuu, mutta se kohta muuttuu vain kovemmaksi.

Lapsen lailla täytyy meidänkin luottaa vain siihen, että ikävien asioiden kohtaaminen ja niistä selviäminen maksaa itsensä takaisin monin verroin.

- Heikki Mustonen

Gallup

Kysymykset:

1. Keneltä olet saanut tukea sijoituksen alussa ja sen aikana?
2. Onko sinulla aika auttanut parantamaan "haavoja"?
3. Oletko saanut apua tai vertaistukea Sinuista?

Teemu, 23 v., Sinuissa noin 8 vuotta.

1. Olen saanut sosiaalityöntekijältä, ystäviltä, perheenjäseniltä.
2. Ei, koska tosi syviä haavoja aika ei voi parantaa.
3. Olen saanut vertaistukea ja apua sinuista.

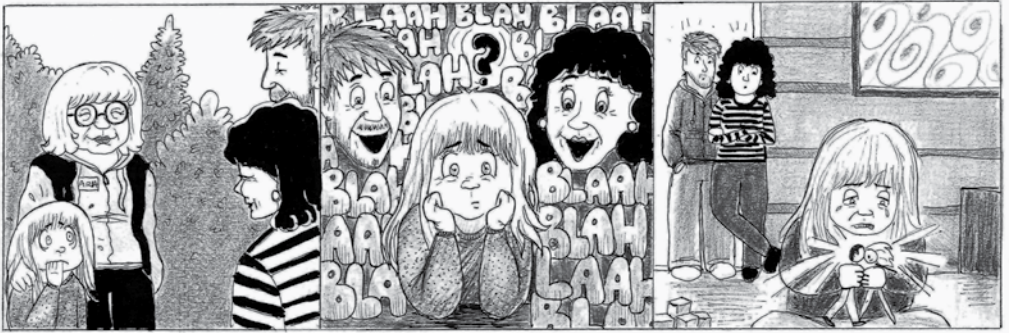
Petra, 18 v., Sinuissa noin puoli vuotta.

1. Olen saanut tukea sijoituksen alussa ja sen aikana sijaisvanhemmilta, sukulaisilta, ystäviltä, sosiaalityöntekijältä ja koulun ryhmänohjaajalta.
2. Kyllä. Joidenkin asioiden hyväksymiseen/sulattamiseen tarvitsee aikaa.
3. Todella paljon. Huomaa sen, ettei ole asioiden kanssa yksin ja muut nuoret ymmärtää.

Janita, 19 v., Sinuissa n. 2 vuotta.

1. Tukea oon saanu mun perhekotivanhemmilta, ystäviltä ja sijaismummoilta! Niinkään edunvalvoja/sossu ei näihin toimiin liity mitenkään.
2. Vanha sanonta on osunut nappiin, kyllä on! Mun mielestä se aika on tosi tärkeä tämmöissä tilanteissa, kun pitää miettii kaikenlaista ja tavallaan selvittää oma pää.
3. En niinkään ehkä semmosta radikaalia. Mutta sinut on auttanut mua itteeni ymmärtämään, etten oo yksin ja ainut, joka on sijotettu. Oon kuullu kans monen nuoren tarinoita Sinuissa ja porukka on tosi mukavaa, et kyl se erilainen side niihin ihmisiin tulee. Se on tosi ihanaa ja menee vertaistuesta!

Tämän lehden sinu(i)lle tekivät:

SINUT ry:n johtokunta:

Heikki Mustonen, Outi Mononen, Priscilla Ollila,
Susanna Koivu, Soile Immonen

Suunnitteluapu sekä taitto:

Miina Väisänen, Taneli Hytönen

Kuvat:

Petra Saukkonen

Sarjakuva:

Jonna Impola

Kiitokset:

Janita Pirinen, Teemu Sillsten

Julkaisija:

Sinut ry, Perhehoitoliitto ry

Painopaikka: Forssa Print

Perhe-
hoitoliitto

Yhteystiedot:
Anne Jokiranta
Nuorisotyöntekijä
anne.jokiranta@perhehoitoliitto.fi
www.sinut.fi